

CERKVENI GLASBENIK

GLASILO CECILIJINEGA DRUŠTVA V LJUBLJANI.

Izhaja šestkrat na leto kot dvomesečnik. Cena listu z glasbeno prilogo vred 35 Din, za dijake 20 Din. Za Italijo 40 Din, za Ameriko 1 dolar.

Uredništvo in upravnništvo: Pred škofijo št. 12, I. nadstr.

Fr. Ferjančič:

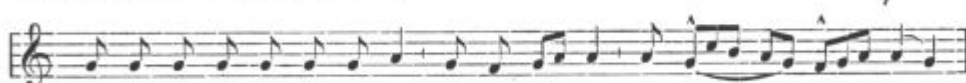
Lotimo se novih koralnih intonacij in napevov.

(Dalje.)

Tamkaj, kjer imajo pete vespere samo o slovesnih praznikih, bi z doslej priobčenimi napevi za »Benedicamus« popolnoma izhajali, ako dodamo kvečjemu še spodej navedeni napev za velikonočni praznik. Po samostanih pa, kjer pojo vespere dan za dnevom, je treba seznaniti se še z raznimi drugimi napevi za »Benedicamus«. Zaradi popolnosti si hočemo ogledati še iste.

2. Benedicamus pri vesperah v velikonočnem času.

a) V osmini velikonočnega praznika, oziroma od velikonočne nedelje do vštetega naslednjega petka, se poje pri vesperah »Benedicamus« z dvojnimi »alleluja« po melodiji velikonočnega »Ite missa est«. Glasi se torej dotični napev tako-le:

Be - ne - di - cá - mus Do - mi - no, } al - le - lú - ja, al - le - lú - ja.
De - o grá - ti - as, }

Ta napev je enak medicejskemu, izvzemši malo razliko na prvem zlogu »lu«, kjer stoji sedaj dyozložna skupina »epiphonus«, dočim je po mediceji stal na onem zlogu samo en ton (»punctum«). Intonira se ta napev najbolje na recitativnem tonu samem. Ako bi pa bil isti zelo visok, se intonira za čisto kvarto nižje. Ta kvarta se vdobi, ako se od recitativnega tona navzdol zapoje navadna durova lestvica do četrtega tona (c-h-a-g).

b) Samo za velikonočno nedeljo in še za naslednja dva dneva, ki se v liturgiji obhajata tudi kot praznika prvega reda, ima tradicionalni koral za »Benedicamus« pri vesperah še nek poseben napev, ki ga medicejska izdaja ni poznala, ki pa se sedaj omenjene tri dni lahko uporablja »ad libitum«, namreč ta-le:

Be-ne-di-cá - mus Dó - - - mi - no, } al - le - lú - ja,
grá - - - ti - as, }

al - le - lú - ja. Odgovor: De - o grátias, itd. (kakor zgoraj).

Ako mašnikov recitativni ton ni visok, se ta »Benedicamus« pričenja lahko na istem tonu; sicer pa za čisto kvarto nižje, ki se lahko vdobi na podoben način, kakor v prejšnjem slučaju.

c) V nadaljnjem velikonočnem času, to je od sobote pred belo nedeljo pa do vštetega petka pred praznikom sv. Trojice, se poje naslednji napev:

Be-ne-di-cámus Dó - - - mi-no. De- (na-
-o - - - grá - ti-as. dalje kakor zgoraj).

Po tem napevu se v velikonočnem času poje »Benedicamus« tedaj, kadar je »Officium de Tempore« in se ne praznuje kak duplex prvega reda. Na praznik vnebohoda, na binkoštno nedeljo, binkoštni ponedeljek in torek se poje »Benedicamus« kakor sicer o slovesnih praznikih.

Ako je recitativni ton, na katerem poje oficijator, visok, se ta »Benedicamus« intonira lahko za kvinto, sicer pa za veliko sekundo nižje od onega tona.

Omenil sem že pri drugi priliki, da si pričetek tega napeva lahko pokličemo v spomin, ako se spomnimo na pričetek narodne himne »Hej Slovenci«, ki se pričenja z dvojno terco. Ako pri drugi terci dostavimo še vmesno sekundo, pa imamo pravilni začetek tega »Benedicamus«.

Medicejski koral tega napeva sploh ni poznal.

3. Benedicamus pri vesperah o duplex-godovih.

Medicejska izdaja je za godove apostolov, za »duplex maius«, »minus« in »II. classis« poznala samo en »Benedicamus«, in sicer po znanem napevu, kakor »Ite missa est« o duplex-godovih. Sedaj pa imamo za te vrste godove dva »Benedicamus«, in sicer enega za prve in enega za druge vespere. Obadva napeva sta bila medicejskemu koralu docela neznana. Glasita se pa tako-le:

a) V prvih vesperah.

Be - ne - di - cá - mus Dó - - - mi - no.
grá - - - ti - as.

Intonira se najprikladneje za malo terco nižje od oficijatorjevega recitativnega tona. Dotično malo terco poišči si zopet s pomočjo znane klavzule »Per Christum Dominum nostrum«. Poj vezano, pri notnih skupinah poudarjaj vselej prvo noto, loči pa dobro glavne od postranskih poudarkov.

b) V drugih vesperah.

Ako recitativni ton ni previsok, intonira se ta napev najprimerneje na istem tonu, sicer pa za čisto kvarto nižje. (Dalje prih.)

Dr. Josip Mantuani:

Cerkven koncert v ljubljanski stolnici.

»Cecilijino društvo za stolno župnijo v Ljubljani« je priredilo dne 23. marca t. l. ob pol osmih zvečer (prim. C. Gl., 1925, št. 3/4, str. 48) cerkven koncert. Morebiti bi smeli reči: svoj letošnji koncert, kajti želeti bi bilo, da se ti koncerti redno ponavljajo, posebno še, ker je njihov namen in pomen občekulturen.

Spored je bil razlikovit, razdeljen na pet glavnih točk, obilen, a ne preobsežen; nekaj minut po deveti uri je bil zaključen, ker je šlo vse točno in ker odmori niso bili predolgi. Sodelovali so ravnatelj stolnega kora, č. g. Stanko Premrl, stolni pevski zbor in g. Heri Svetel.

Prva točka je nudila tri kompozicije za orgle iz raznih dob. Na čelu passacaglia, ki jo je zložil italijanski organist Girolamo Frescobaldi (1583—1643) in jo uvedel l. 1614. w inštrumentalno glasbo. Skladba se zdi jako preprosta, četudi polifonska; a izvajanje na naših modernih orglah ni tako enostavno; značilnost passacaglie je obstinatni ali neupogljivi basovski ritem, nad katerim se prepletajo ostali glasovi. V tem pogledu je g. Premrl skladbo preštudiral v vseh posameznostih in jo izvajal povse točno, v pravem tempu in primerni registraciji, ne prezamolklo in ne preostro, kakor je za cerkev primerno.

Drugo mesto je imela Bachova fuga v C-molu. O Bachovi kompoziciji ni treba da posebej govorimo, ker je skladatelj kot mojster polifonskega sloga in kot glasbenik daleč za nami ležeče dobe pač nad našo

kritiko. Kompozicija teče gladko, kakor da so tematične združitve in variacije neizčrpne; samo konec se bolj osamosvoji in postane pompoznen. Izvajanje zahteva, posebno v ritmiki in vstopih za pavzami, sigurno tehniko in strogo točnost v pedalu, ki ju — menda smemo to mirno trditi — med Slovenci najbrž nihče tako ne zmore, kakor g. Premrl. Pa ne le točnost in sigurnost sta, ki ga odlikujeta, ampak posebno umetniška poglobitev v kompozicijo in samostojnost v pojmovanju in interpretaciji umotvora, ki pa komponistu ne dela nikakega nasilja. Končno je prav posebej poudarjati njegovo do pičice preštudirano in uporabljeno registracijo (prim. C. Gl., 1924, str. 25—26), ki je pri starih skladbah umetnost zase.

Na boljšem je bil g. Premrl pri Springerjevem preludiju iz koralne sonate za orgle, ker je kompozicija vnaprej zamišljena za novodobne orgle. Umotvor je modern (Max Springer je star 47 let) in posebno v modulaciji zanimiv, da ne rečem presenetljiv. Pisan je za velike orgle, najbrž za one v cerkvi beuronskih benediktincev v Pragi (na Slovanec), ki se odlikujejo po močnih jezičnikih v registrih; to si je bilo treba v mislih dopolniti pri forte-mestih, ker so naše stolnične orgle vobče milejšega značaja in nekoliko ozko menzurirane; nežni deli preludija pa so prišli neprekosljivo do veljave.

Druga točka je nudila dva mešana zbora à capella: Jan. Travnov »Sveti križ« in Ant. Foersterjeve »Lamentacije«; prva prežeta umerjenega spokornega duha, preprosta v fakturi, druga na osnovi gregorijanskega napeva homofonsko ustrojena za štiri glasove, ki prevzemajo cantus firmus. Dalje dva mešana zbora St. Premrla: »O grešnik zdaj odpri srce« in »Večnosrečno je življenje« z orglami, moderni kompoziciji z zdržno uporabljenimi sredstvi; spremljal ju je Heri Svetel popolnoma zadovoljivo.

Tretja točka je obsegala tri kompozicije za orgle: Enrico Bossijevo »Molitev« nežno, a malo dolgočasno skladbo, Salomon Rousseaujev »Ofertorij« sipljivih, a dosledno izpeljanih tém, in Cesare Chiesov »Pastorale«, jako značilen, poljuden komadič. Četrta točka je prinesla zopet štiri zборе; Premrlov ženski »Jezus je majhen« z orglami, potem Premrlov mešani »Žalostna Mati božja« à capella, Alojzija Mava »Sveti rožni venec« in dr. Fr. Kimovca »Zdrava o nebes Kraljica« z orglami. Oba Premrlova zbora globoko občutena; posebno prvi (Jezus je majhen) sega do dna srca že s svojim besedilom, še bolj pa z glasbo; g. Svetel je spremljal dovršeno in damski zbor se je izkazal, samo drugi stih prve kitice bi bil želel, da bi bil popolnoma prozoren. — Zelo vesel sem bil rožnivenškega zbora Mavovega, tega z nebes obdarjenega glasbenika, ki nam mnogo obeta. Tudi so ga sicer prav dobro izvajali, izvzemši vokalizacijo, ki me ni nikjer tako motila, kakor prav pri tem zboru (plötöm, môti, bolečün).

Peta točka je zaključila koncert z Aleks. Guilmanta drugo sonato za orgle. Delo ni kdove kako globoko, a skrbno izpiljeno v fakturi.

Allegro moderato nam nudi poleg vsega drugega v modulaciji privlačne točke in dosledno ritmiko, lepo zapkroženost in krasno tektoniko; Largo utegne biti najboljša partija v vsakem oziru, tudi po globini; Allegro vivace kaže, da se je skladatelj s pridom učil pri Bachu — ne da bi zatajil lastno svojstvenost.

O izvajanju orgelskih skladb ni treba da bi omenjal več, kakor sem že omenil pri prvih treh kompozicijah vsega sporeda. G. Premrl ima moderne orgle v oblasti, kakor pač malokdo ali pa nihče med Slovenci. Odlikuje ga visoka naobrazba v estetiki registrov in velika vestnost pri študiju vsake skladbe, ki jo izvaja. V tem leži tudi individualnost njegove interpretacije, ki nam je večinoma tako homogena, da navadno ne čutimo nikake diskrepance med svojim in njegovim čutom. Ako bi kdo drugi igral iste kompozicije, bi jih izvajal morebiti na drugi estetični podlagi; a kadar zadone akordi pod Premrlovimi prstmi, se takoj sprijaznimo z njegovim naziranjem, tudi tedaj, ako imamo subjektivno morebiti drugačno prepričanje. Kdor obvlada tako različne slogovne dōbe, kakor g. Premrl, izsili spoštovanje in priznanje: Frescobaldi, I. S. Bach in M. Springer — drug za drugim — to je resna naloga za dušo izvajajočega umetnika, ako se mora temeljito preorijentirati vsakih 10—12 minut! Pa tudi med raznimi skladatelji nove dobe je za interpreta problem, strniti se z vsako individualiteto, kakor so v 3. točki E. Bossi, S. Rousseau in C. Chiesa; kolika razlika je n. pr. med Bossijevo »Molitvijo« in Chiesovo »Pastorale« — in kako je pogodil Premrl i eno i drugo; posebno poslednja je podajala — vsled registracije — tako dobro značaj pastirskih dudi, da je to moral občutiti vsakdo.

G. Premrl pa ni samo izvajal 7 različnih skladb na orglah, ampak je tudi sam dirigiral 8 zborov. To je bilo delo; najprej naštudirati vse speve za koncert in potem menjavati sedež pri igralniku ob orglah in dirigentski pult! Zbori so bili vsi dobro študirani — morebiti še preveč. Ako se je kdaj malce pomajalo ali se je zabrisala kristalna jasnost, kakor si je želi naš idealizem, nič za to; delo, pošteno delo je bilo izvršeno. O tej priliki še besedo o našem stolnem zboru. Bodimo jasni in odkriti: zbor je — kakor nastopa redno pri službi božji — danes numerično prešibek. Kje so časi, ko so pevci tekmovali za častno možnost, da pojo na cerkvenem koru? Takrat so to storili za čast in brez nagrade.¹ To je bila idealistična doba. S tem se pa navadno niso nič oškodovali, ampak so po takih vajah dosegli polagoma veliko popolnost v pevski umetnosti. Iz takih cerkvenih pevcev so postali pogosto mojstri-glasbeniki, komponisti, solisti — pevci in inštrumentisti, ki se jim je njihovo idealno delo obilo obrestovalo v življenju. D a n d a n e s — v splošnem — t e g a i d e a l i z m a n i v e č i n n i p r a v u m e v n o , z a k a j j e t a k o t e ž a v n o d o b i t i p e v c e v z a k o r , k j e r s e v e n d a r g o j i g l a s b e n a u m e t n o s t , k a k o r v k o n c e r t n i

¹ Tudi danes pojo tri četrtine pevcev na stolnem koru brezplačno. In tudi ostali, ki so nekoliko nagrajeni, zaslužijo pohvalo. Žal le, da je pevce tako težko dobiti. — Uredništvo.

dvorani. Ali je pevcem danes morda samo do ploskanja, ali do boljšega »zaslužka«, ali so celo družabni pomisleki, ki razdvajajo naše pevce? I eno in drugo i tretje bi bilo za nas Slovence sila žalostno, ker bi pomenjalo nevzdržno pot navzdol. Zame je eno gotova stvar: kdor bi se opiral samo na take razloge, bi ne dosegel v glasbeni umetnosti nikdar imena vredne sposobnosti; ta najbolj nesnovna umetnost zahteva najvišjo mero idealizma. Ako je pa poslednji pri nas propadel, tedaj položimo orožje in ne varajmo sodobnosti s svojo visoko »kulturo«. Kako lepo bi učinkovalo dejstvo, ako bi se strnile pevske moči v močan, številen stolni pevski zbor, ki naj bi bil naša kulturna inštitucija in znamenitost Ljubljane. Vsak tujec bi moral hrepeneti po tem, da čuje stolni zbor; to bi se reklo, ustvarjati kulturne vrednote! Stalno jedro bi se dalo ob svečanih prilikah z zanesljivimi pevci še ojačiti. In da bi v prepevajoči Ljubljani ne bilo dobiti vsaj 40 stalnih pevcev — to se mi zdi izključeno. Zato strnite se in pokazali bomo z dejanji, kaj znamo in zmoremo!

Srečko Kumar:

Dr. Božidar Širolav oratorij: „Abrahamova žrtev.“

Za slavnost evharističnega kongresa 1923 v Zagrebu je po inicijativi francoske misije dr. Božidar Širola zložil oratorij »Posvetilište žrtva Abrahamova« (Posvetitev Abrahamove žrtve). Besedilo mu je priredil dr. Velimir Deželić (mlajši) po starohrvatskih svetih legendah in pesmih Mavra Vetranica in Marina Držića. Pesnitev obsega 24 spevov: Klic, predigro in prolog, idilo, počitek, pastirsko igro, poziv k molitvi, molitev, noč, glas Gospodov, trpljenje Abrahamovo, budnico, Sara in Abraham, slovo, klicanje, žalostinko, na počivališču, Sar in Joh, žrtvovanje, na počivališču, klicanje pred šotorom, prihod, veselje, himno. V delu nastopijo: Bog, Abraham, Sara, Izak, Šišman (Abrahamov sluga), pastir Kresoje, angelski zbor, Sarine služabnice, pastirji, možje in sluge.

Skladatelj je po načinu starega »oratorio latino« zložil to delo v recitativnem slogu tako, da poje zbor monologe (vloge skupin), dialoge (vloge posameznih oseb) pa recitirajo posamezniki. V tej scenični obliki so oratorij izvajali petkrat zaporedoma na nadbiskupskem vrtu v Zagrebu na omenjenem kongresu. Potem je Širola predelal skladbo v ljudski oratorij (oratorio vulgare), ki je prirejen za cerkev in koncertno dvorano. Posamezne vloge je zložil za soliste tako, da poje Boga in Abrahama — bas, Saro — alt, Izaka — sopran (deški sopran), pastirja Kresoje — tenor, slugo Šišmana — bariton (zelo majhna partija). V tej obliki sem slišal delo v Karlovcu v »Zorinem domu« dne 14. decembra 1924. Izvajanju je prisostvoval avtor, ki me je podrobno informiral o delu. O skladateljevih podatkih in lastnih dojmihi hočem na kratko izpregovoriti.

Glasba oratorija je veren izraz pesnitve. Biblijsko snov, ki govori o Bogu v strogo obrednem smislu, ilustrira skladatelj na podlagi starega, tradicijskega gregorijanskega koral. Abraham ima dvojen izraz; kadar se nagiba k Bogu, je njegov spev inspiriran po gregorijanskem koralu, kadar pa se bori sam s seboj zaradi ljubezni do otroka in žene, takrat so njegovi recitativi prepleteni s prekrasnimi arijozi. Vse druge solistične partije so nevezani reci-

tativi (recitativo accompagnato) — preproste deklamacije, podobne naravnim govoricam. Tudi te recitative vežejo manjši ali večji arijozi, primerni različnemu, včasih idiličnemu, škercoznemu, pa zopet naivnemu ali dramatičnemu razpoloženju. Zbori pastirjev, mož, slug in Sarinih služabnic so narodnega značaja, pisani v slogu pesmi Vetraničeve in Deržičeve dobe. Vsi ti zbori, iz katerih veje pastirska idila, so starohrvatske primorske narodno religiozne pesmi, ki so v kontrastu z veličastnimi začetnimi in sklepnimi zbori, pojočimi slavo Bogu. Ti so podobni klasičnim cerkvenim zborom 15. stoletja. Orkestralna sestava je »stare štimunge« brez tolkal: 2 flauti, 2 oboi, 2 klarineta, 2 fagoti, 3 trombe, 3 pozavne, bas-tuba, 4 rogovi v zvezi z obilnatno godalno skupino. Godala so malo vporabljena, trobila in pihala pa imajo važnejšo vlogo. Dasi ravno ima orkester podrejeno vlogo, vendar daje vsemu delu potrebno dramatično ozadje in dviga značilno razpoloženje poetičnih momentov, n. pr. pastirske idile. Kadar govori Bog, vporablja skladatelj trobila, Abrahama spremlja vijolončelo in kontrabas, kadar zmaguje v njem človek, kadar se pa nagiba k Bogu pa trobila. Sarino boleost oznanja klarinet, Izaka in pastirja Kresoje pa spremlja ves orkester, kot bi vriskala v vsej gozdni idili mlada, od bolesti in spoznanja še nikdar ranjena pastirska srca.

Oratorij je pelo 80 članov broječe hrvatsko pevsko društvo »Zora« v Karlovcu, sodeloval je diletantski orkester »Zore«, pomnožen s člani vojaške godbe. Dirigiral je pevovodja »Zore« g. Meissel, kantor židovske cerkve. Dvorana Zorinega doma, ki ima 400 sedežev in 5 lož, je bila nabito polna. Poleg skladatelja in njegove družine je prisostvovalo tudi nekaj odličnih zagrebških glasbenikov. Zanimanje za to delo je bilo tako veliko, da je prihitelo k prireditvi celo 30 dijakov iz Ogulina. Izvajanje je trajalo z vštetiimi pavzami polne tri ure. Skladatelj, ki je bil pred leti pevovodja »Zore«, je bil deležen velikih aplavzov. Navdušenje poslušalcev ni pojemale, temveč se stopnjevalo vse do konca. Mene je vezalo do zadnjega trenutka in me globoko presunilo.

Pevski zbor je malo neokreten in v glasovih rezech, orkester neokoren, dirigent pa preveč akademsko strog, vendar ne morem odrekati nikomur dobre volje, junaške korajžbe, vestnega in eksaktnega študija, inteligentnega in iskrenega prednašanja. Najbolj mi je imponiral dirigent, ki je z železno voljo, temeljitim znanjem in veliko potrpežljivostjo dosegel, da se je to delo kljub malomestnim razmericam tako častno izvedlo. Najboljši od zborovih glasov je bil fantovski alt, ki je bil sočen in poln duše.

Vsi solisti, izven č. g. p. Kolba, so člani zagrebške opere. Boga je pel p. Kolb zelo dramatično, strogo in neizprosno je grmel njegov sonorni bariton in se veličastno in mogočno razlegal. Škoda, da mu ni tudi brezmejna dobrota dihal iz njegovega glasu v trenutku kulminacije, ko hoče Abraham zaklati svojega sina in se oglasi Bog z besedami: »Abrame, Abrame! Sustegni bridak mač, došo je do mene tvoj uzdah i tvoj plač. I ti si moj nalog dosta ispunio, kad sina si malog žrtvovat mi htio.«

Abrahama je pel g. Križaj, ki je imel v vsem delu največjo partijo. Skladatelj mi je povedal, da je zložil Abrahamovo partijo uprav zanj. Križaj je svojo vlogo mojstrsko odpel. Njegov glas, po barvi sličen Betettovemu, je ves večer zvenel kot bron in pel kot vijolončelo. Z dramatičnimi akcenti in agogičnimi sredstvi vsake vrste ni štedil, vendar je bila vsaka fraza doživeta. Svoje poetično razpoloženje je prenesel na poslušalce in ogrel njih srca s svojimi arijami, odetimi v tančico tihe, globoke bolesti ali pa velike in neizrečene ljubezni. Dramatični viški so vsa srca globoko presunili. Koral trpljenja, kjer Abraham rjove kot ranjena žival, ko izpove sinu strašno odločitev: »Zato se pripravi, veselo, da umreš i Boga proslavi, jer k njemu sad ideš. Ne moj se prepasti, drago moje milo, moram te vratiti Višnjemu v krilo« —

je Križaj zapel z doživetjem brezmejne bolečine. A kmalu za tem se Abrahamova velika tuga spremeni v veličastno molitev, polno najgloblje vere in brezkončne ljubezni do Boga, ki mu hoče vse žrtvovati: »O Bože istini, molim se ja Tebi, ovo j' sin jedini, primi ga sad k sebi, ovo je moja čast i moje gizdanje, ovo je moja slast i moje upanje, ovo je krv moja i tjelo predrago, za koje bih svakoga imanja i blago podao i sam sebe, da njega sačuvam, a sada za Tebe, Bože, ga darivam...« Križajev glas je tedaj zvenel veličastno in razkošno kot bi razsiral na naša srca zlate solnčne žarke. Vsi smo imeli občutek, da smo Bogu bližji.

Gospa Križajeva je pela Izaka in je s svojim mehkim, svetlim sopranom prelepo izražala vso otroško nežnost in nedolžnost Izakovo. Izorno je podal g. Božidar Vičar brbljavega pastirja Kresoje. Po barvi in moči glasu je zelo podoben našemu Banovcu, le da njegov lirični tenor še mileje zveni. Izblebetal je s pristno naivnostjo in brezbriznostjo vesti, ki so oznanjale veliko srečo ali hudo trpljenje. Vičar je Slovenec od Sv. Bolfenka na Štajerskem. Saro je pela gospa Pospisil-Ivanovna, ki ima obsežen, sočnat, opojen in globok alt v vseh legah enakomerno in polno zvoneč. Njeno umetniško prednašanje je srca užigalo.

Zelo prav bi bilo, da bi to mogočno delo izvajali tudi v Sloveniji. Pisec tega članka se bom zavzel zato, da pride pri Matičnem zboru kot prvo na vrsto v prihodnji sezoni, ako me kdo prej ne prehit. Prepričan sem, da doseže ta ljudski oratorij pri našem občinstvu in strokovnjakih velik uspeh. S tem delom bomo spoznali enega največjih hrvatskih glasbenikov, enega najplodovitejših in najboljših hrvatskih glasbenih pisateljev. Širola je zložil poleg mnogo velikih a-capella zborov in samospevov tudi velika dela: Klavirski kvartet v A-duru, godalni kvartet v d-molu, melodram »Otmica« za klavirski kvartet, »Nocturno« in »Pod palubom«, »Idilički intermezzo«, simfonične pesmi za solo in orkester, »Sjene balet«, »Novelo od Stanca«, opero v enem dejanju. Sedaj zлага a-capella oratorij »Ciril in Metod« za mešani zbor. Napisal je tudi mnogo kritik, glasbenih razprav in bibliografijo hrvatske muzike »Pregled povjesti hrvatske muzike«.

Kako in kje sem nabiral slovenske narodne pesmi.

(Dalje.)

(Piše Franc Kramar, bivši nabiratelj slov. narodnih pesmi.)

Opis sedme pesmarice.

Ta pesmarica obsega 33 pesmi o velikem in malem Šmarnu, in je brez napevov. Na prvi strani te pesmarice je podpisan takratni imejitelj te knjige — »Mathéush Primitz v'S'alloge«, ki je bil najbrž praded ali kak drug sorodnik dijaka Rada Primica s Šmarja, od katerega sem jaz l. 1909. vse te pesmarice dobil. Ker je ta dijak vse te Ambrožičeve pesmarice od svojih sorodnikov iz Zaloga prinesel, so imele pesmarice potemtakem že pet znanih gospodarjev, in to so: Prvi: Jožef Ambrožič, ki je te pesmarice spisal; drugi: Matevž Kračman, ki je na četrti pesmarici podpisan (kar gotovo ni brez pomena, in je znak, da jih je on gotovo imel, kolikor časa že); tretji: Matevž Primic iz Zaloga, ki jih je skoro gotovo od Kračmana ali pa od Bernarda Štrubeljna dobil; četrti: Rado Primic, dijak, ki mu gre velika zasluga, da je te pesmi pred uničenjem otel, da se bodo še nadalje ohranile. Izrekam mu tu javno zahvalo, ki mu po vsi pravici tudi gre. — Peti sedanji lastnik: Moja malenkost.

Kdaj je bila ta pesmarica spisana, ni nikjer povedano, in tudi ne, da jo je Ambrožič spisal. Ker je pa pisava in drugi njegovi znaki tako do pičice vse podobno tistim njegovim

pesmaricam, na katerih se je on podpisal, ne smemo niti najmanjšega dvoma imeti, da bi jo on ne bil spisal.

V tej pesmarici so sledeče pesmi:

- Na velki Shmaren dan, pret pridigo; visha s: Duha. —: Prid sueti Duh, o stuarnik ti k nam, * deb mi zhastilli Donashni dan * Nasho Mater Mario sdei, * kir nas shelli vse v sueti Reij, * prit sueti Duh, kni nam pomagei! (4 kitice.)
- Od Velziga Shmarna; visha en Menvet. —: O Luba Mati, sdei * tebi k zasti, * shelim jest tu vſellei * s zeille mozhi, * donashni dan, Rumarjam, naprei pernest, * de fse bodo veidli kam v Reivah satezh. (12 kitic.)
- Na Velki Smaren dan: Nezh vez mi sdei na shaluimo, * zhe lich gre od vseh sdei Maria v Nebu, * kni ozhi gor pousignimo, * ona reis, nafs s Nebefs, potroshta toku: * oh srute, nez na buite se, * jest vam bodem sprosila vse, * Men vafshi Materi srozhte se! (6 kitic.)
- Od Velziga Shmarna: Oh! Shalostni, smo sdei mi, * kir smo sgubilli, nijo vezh, * shla je prezh, nasha Mati, * kam bomo sdei, sa naprei * se mi spustilli, v nadlugah, v teshavah, nu v shalosti, * gdu nas patroshtou bo? * Mati je shla v Nebu, sdihuimo, jokaimo, * vsi vkup saino. (6 kitic.)
- Od Velziga Shmarna: Keb jest mogu poveidat vam, * koku ie Donashni dan * Maria v Nebefa shla, * js zhastijo povigshana. (13 kitic.)
- Na Velki Shmaren dan, visha s: Allexa. —: O G'reifshnik shalostni, * ti premifshlujesh sdei, * kie shla Maria Dones od nas, * osrij se gori, nu v Nebefa poglei, * bosh vidu, kdoli gleda ne nas, * kai sdihujesh, nu zagujesh? * Nigdar na bo posabila ne nas! (8 kitic.)
- Od Velziga Shmarna: Greifshnik, ozhesa vsigni v Nebefa, * kir gre Maria sdei od nafs, * kai zhmo sazheti, srute na sueiti? * o kdu bo sdei potroshtu nas, * slovu vsemimo, Mario profsimo, * de nas vsame gor sabo sdei, * oh serze pozhi, Dusha nei fse lozhi, * de gre s Smario v sueti Reij! (6 kitic.)
- Od Velziga Smarna, vifsha koker en Menvet stari. —: G'reifshnik, pridi sem, inu pre-mifsl sam, * de je Mati Boshia per teb vsak dan, * nash trosht je narvezh, kam zhmo me srute tezh? * slasti mi greifshniki, knafs ie narvezh, * kam se zhmo obernit sdei, * knashe Matere vezh nei, * deb nas patroshtala v reivah vſellei! (5 kitic.)
- Od Velziga Shmarna, kai nam je Maria sashafalla; na vifsho: shiher se vse sazhudi, semla nu tud nebu. —: O Maria, Nasha Mati, * kirs dones od nas shla, * Ponishnu te zhem vprafshati: * kai si nam sashafalla? * mi smo toij otrozi vbogi, * kai boma Erbali sdei? * zhe so vseli vse ti Drugi, * vsai od guanta dai nam kei! Naprej ta pesem zanimivo pripoveduje, kje je zdaj Marijina obleka in drugo. Spodnja Marijina obleka je baje na Španskem. Marijin pas je v Florentinski deželi. V vasi »Pri sv. Frančiškuc« je Njen »šlar«. V Bononiji na Laškem pri sv. Štefanu je Marijina suknjica. V Perteniji so Njene rokavice. Lasje in Njen glavnik v Rimu.
- Na Velki Shmaren dan, na vifsho s: petra Regulata. —: Oh! kam se zhmo G'reifshniki diati? * shiher jokeimo na glafs, * shla ie v Nebu nasha Mati, * kdu bo, deb potroshtou nas!? * ie v Nebefa se osrimo, * nu kni Millu sdihnimo, * vsi vkup io profsimo sdei, de bo nash varih vsellei. (7 kitic.) Napev te pesmi sem prepisal iz že omenjene obširne napevske zbirke- katero je imel M. Kračman.
- Na Velki Shmaren dan, vifsha: o ti serze nasueistu. —: S'dei moje ozhi odprem, * Nu se v Nebefa osrem, * kir sdei moja Mati gre * v Letu vezhnu vefselle, * oh kam jest greishnik puidem, * shiher dones sdihujem, * kme sapustilla ie, * kam zhem obernit se? (7 kitic.)
- Od Velziga Shmarna, na vifsho s: Anne. —: Oh! Deb snou jest pravit nu hualit Marie Dobrute, * kok snebefs, tam gori, vse Dolli * nas Gleda sdei srute, * oh, odpri se Nebu, de vfhlishis me tu, * kir sdishem nu vpijem kmari; v Nebu. (7 kitic.)

- Od Velziga Shmarna na visho koker ta 17 na suet vezhir. : O C'hristian bod dones vefseu, * aku lih dost shlishes od Reu, * sedei Maria gre, v tu vezhnu vefselle, * tam bode profsila vsak zafs, * de bode potroshtou buh nas. (10 kitic.)
- Na Velki Shmaren dan, na vifsho: zheshena si, kralliza ti. —: Oh! shallostnu, sdihnimo tu, * kir boshia Mati se zhe podati od nas v Nebu, * oh, kam zhmo tez, mie srute vezh, * v Nashi nadlugi, G'reishniki vbogi, k nas ie nar vezh, * kam se zhmo podat sdei, kmatere vezh nei? * knam ie trofsht dala, nu pomagala v Reivah vfsellej! (5 kitic.)
- Od Velziga Shmarna, visha: shiher se vse sazhudi, zemla nu tud nebu. —: Oh, koku zhem jest Dati, teb o Maria zhast, * kir sazhnem premishlati to veliko oblast, * koku te je povigshou buh, * ozha sijn sueti Duh, * te profsem prei, s nebes poglei * name greifshnika sdej! (7 kitic.)
- Na Velki Shmaren dan, kader ie kakshna nadluga od tozhe, tok se ta poje. Visha: G'reifshnik, ozesa vsdigni v Nebefsa. —: G'reifshnik, ozhesa vsigni v Nebefsa (itd. kot že prej označena). Nadaljne kitice pri tej pesmi so popolnoma drugačne, kot so bile pri prejšnji tej pesmi, ki je spredaj označena, od katere prva kitica je enaka tej.
- Od Velziga Shmarna, od sheuleina inu smerti Matere Boshie: Na donafshni dan, * shelli vsak Christian, * o buh, dai tu veidet nam, * kok ie dones shlu * Dusha nu tellu * Dvize Marie v Nebu! * ô Maria, sdahnem h tebi, * de bosh dalla gnado meni, * de bom sdei sazheu, * kok te ie buh vesheu, * tebi h zasti bom sapeu! (Obsega 14 kitic.) Napev te pesmi sem zapisal v Krtini na Gorenjskem. Pela mi ga je neka stara ženica Marija Kremžar.

(O Malem Šmarnu.)

- Od Malga Shmarna, ena snana vifsha: —: Dones se mi vsi vefselimo, * kie bla Maria Rojena nam, * ja shiher jo vsi sdei zhastimo, * kir milost Boshia pernesla ie nam, * G'reifshnig, na bui se vezh, * savernu je buh mez, * patroshtan puidesh od leti prez! (Obsega 8 kitic.) Na te besede sem zapisal napev v Komendi na Gorenjskem. Pela ga mi je neka ženica.
- Od Malga Shmarna, na visho: zast, huala sdei bodi, vezhnimu bogu. —: Rojena ie na sueit, Maria dones nam, * pernesla ie trosht nam, * nam vsem greifshnikom, * gdu se na bo vefseliu, * nu Mario zhastiu * greifshnig, na bui se vez, * savernu je buh mez * od nas sdei prez! (7 kitic.)
- Od Malga Shmarna, na vifsho: zheshena si, kraliza ti. —: Verni Christian, spremisli sam, * kai sena gnad, od buga dana, nam je ta dan, * knafshmu ie vefselu, vellikimu, * Sueta Anna povilla, * dones ie Rodilla, E'nu Deite nam. (Obsega 10 kitic.)
- Od Malga Shmarna, na vifsho s: Anne enga Exempeln. —: S' vefselam sprasnuimo, nu puimo, * dobil smo hpomuzhi, * kir se ie nam billa, Rodila, * nasha Mati shnuzhi, * vsak christian na fsemli, se Refsvefseli, * vefsel so û Nebeseh tudi Angeli. (7 kitic.)
- Od Malga Shmarna, na vifsho: Maria, Rosha boshia. —: Dones se Vefselimo, * Na leta Roistveni dan, * Boga vsi sahuialimo, * kie Milost pernesla nam! * koker se Maria Rodi, * v peklu se tak strah sturi, * Hudizhi se silnu boje, * kdost dush skus no sgube. (9 kitic.)
- E'n Exempel D: M:, katerga pifshe v eni pridigi enga imenitniga pridigarja Andreas G'ross imenvan, koker Gononus samerkuje de v tem leiti 930 se ie letu zhudu sgodillu, v tem Meisti Hishpanis v (S)shpanski dezhele; visha: o zhloveg, pridi sem. —: Rumarjam zhem poveidat letu, * kai se ie enkrat sgudlu blu, * v shpanski Disheli zhudesh ta, * tu vsem sposnat maria da. (Obsega 20 kitic.)
- Od Matere Boshie, kir ie biu en pater Isavitar (jezuit) skus en peld Matere boshie enga samurza preobernu de se je pustu kerstiti; visha: kai deilash, o zhlovig, na sueiti. —: Poshlushaite sdei lub christiani, * Domazhi inu tud nesnani, * Mat Boshia ie vsmillena Mati, * ona Rada shelli vsem pomagati. (15 kitic.)
- En exempel Matere Boshie, na vifsho S: Nodburge ta nova. —: Deb Mogu poveidat od zhudeshu, gnat, * namorem usga sgovorit, moi Jesig ie preslab, * bouniki, sem peite, * s veselam sdei vsi, * ja gnade dobite, tu per marij. (10 kitic.)

- Od Matere Boshie is Ene Historije, visha koker od nove Mashe. —: Kar Dones vam peit zhem naprei, * potroshtat vas ozhem sede, * kir boste shlishali, kok maria shelli * pomagat, ktir klizhe nainio, * poshlushaite to Historjo. (15 kitic.)
- Od S: Rofsenkranza, vifsha: perpognimo nasha koleina. —: Kader Boš shlishou verni kristian, * kai Leteh gnad inu dobrut * so ti ludie prejeli vsak dan, * v leteih krajeih inu pousod, * ktir so Mario prau zhastili, * nie sueti Roshenkranz Mollili, * sustmi nu jserza zhastili. (10 kitic.)
- Od enga Exempelna D: M: visha od Lifsabone. —: Oh! G'reifshniki, na fshaluite, * Bodte vsi potroshtani, * inu kmarij sdiñnite, * boste gnado prejelli, * Maria vsakmu pomaga, * ktirkuli bo no zhastiu, * she ie unmu pomagalla, * kie shie vefs Hudizhou biu! (9 kitic.)
- Od enga Exempelna D: Marie, spet na to vifsho koker ta od sgorei. —: S'hlifshis, G'reifshnig, kir sdiñujesh * savole Greiha toku, * kir ti vezkrat premifshlujesh * Na leta shtrashan peku, * Mario zhasti ù sheuleini, * inu smeram vsaki dan, * tok na puidesh H pogubleinu, * Ampak bodesh varuvan. (8 kitic.)
- Od Matere Boshie te lubefsi, ne no guishno visho Nemshko. —: H teb Maria te Lubeifsi, * s Savupainam perbeshim, * te nadluge nu Boleifsi * odsheni, ktere terpim! * Gle, koku ie Reuna Dusha, * kir io Hudizh vednu skusha, * on koker en leu Refshi, * inu ie poshert shelli. (9 kitic.)
- Od ene zhudne gnade, kie io en greifshnig dobiu; na visho od lisabone. —: Oh Vsi Domazhi, nesnani, * Poshlushaite sdei ta glas! * aku ste pravi christiani, * bi bli v strahu vi tazhas, * vsi vkup boste Diali Smano: * ô Buh, ti si milostiu, * De ta hip v peklenko jamo * ga na verses v ta peku! (12 kitic.)
- Od Eniga Pushaunika, koku ie Brumnu shivu, nu ie sen greih ferdaman; vifsha od Lifsabone. —: Dobru me sdei sastopite, * slafti vi, katir vezhkrat * per spoudi greihe taijite, * Jest vam zhem sdei poveidat, * koku Hudizh sapelluje, * nu golfa ta Mladi foug, * Nuzh nu dan se smeRam muje, * ta Hudi peklenki voug. (14 kitic.)
- En Exempel, katera popifsuje Albertus Magnus, P. Soc. 22. fol. 117; vifsha: kai deilafsh, o zhlovig, na sueiti. —: Pofshlushaite, kai bodem Reku, * oh gorje bo teimu zhloveiku, * kateri Mario frahtuje, * nu ag ne ime sashpotuje! (13 kitic.)
- Na velg Shmaren dan, vifsha Lifsabone. —: Donefs se Refsvefsellimo, * kie Maria v Nebu shla, * J(s) serzam j(i) srezho vofshimo, * kie na ta dan kronana, * de je zhastita kralliza * zefs semllo nu zefs Nebu, * sdei bo nasha Besedniza * tam per vezhnimu Bogu. (Obsega 5 kitic, toda ni cela, ker nekaj zadnjih listov te pesmarice manjka. — Naj bo s to pesmijo končan opis sedme pesmarice, katero je Ambrožič skoro gotovo še spisal v Dobrepolju.)

Jože Jagodic:

† Avguštinu Severju v spomin.

Spoznala sva se — saj bo tega že osem let! — pri vojakihi. Takrat, ko so nas 18 in 20 letne mladiče mučili po tistih strašnih barakah po Judenburgu, Mürzzuschlagu in kdovekod po Nemški Štajerski, dokler nas niso godnih in pripravljenih poslali tja, odkoder smo, ki smo imeli srečo in milost, prihajali, da so nas vnovič pošiljali v tiste mrzle tirolske gore po bridkost in — smrt.

O kako je bila takrat izmučena neizkušena mlada duša! Pa, dragi Avguštin, takrat si prišel Ti. In sva v tistih jasnih jesenskih popoldnevih slonela visoko nad zeleno Muro in se nemo zazirala v daljavo — bogvekam. Nekoč si mi odprl knjižico, ki si jo imel pri sebi. Bila je Kepplerjeva: Mehr Freude. In potem sva dan za dnem hodila na tisti kraj nad Muro, in brala. Ko je te knjižice zmanjkalo, sva začela brati še druge istega pisatelja: Leidenschule. Ta-

krat sva čutila, da se trpljenje odmika od naju. In jaz sem vedel posebej, da mi je Tebe poslal Bog. Zadnje knjižice nisva prebrala do konca — kakor za spomin, da še ni konca grozot. Pa odhajal sem lažje, kakor sem pričakoval. Leidensschule!

Sešla sva se vnovič na fronti pri Asiagu. Samo za kratek hip. Videl sem Te — oficirja — med mladimi slovenskimi fanti, kako so Te ljubili in oboževali. In ste peli in bili veseli — dvesto korakov pred sovražnimi okopi. Živo sem se spomnil tiste lepe knjižice, ki sva jo pred meseci brala: Mehr Freude.

Za tem so prišli dnevi, ki so pustili sledi, da ne izginejo nikdar več. Avguštin! Veš, koliko smo takrat trpeli! Danes veš, zakaj, veš tudi, da ni bilo zastoj. Mi takrat nismo vedeli.

Tretjič sva se sešla po dveh letih v ljubljanskem semenišču. Jaz sem vedel že takrat, v tistih dneh nad Muro, da se bo moralo tako zgoditi. Ti si prišel naravnost iz Rima, bil si v italijanskem ujetništvu. S kakšnimi občutki sva si stisnila roki? Vse je prešlo, napočili so dnevi miru, doseženi so bili cilji, za katere se je kdaj srcu zdelo, da ne bodo nikdar doseženi. Zaprli smo se v tihe zidove semeniške. Bog je blagoslavljal in prilival in rast dajal vsemu, kar smo sadili. Zlasti Tebi, ki si Ga tako neizmerno ljubil.

Tu sem spoznal Tvoje lepe zmožnosti. Spoznal sem Te pred vsem kot muzika. Ko smo stopili v krog in zapeli, smo čuli Tvoj prijetni bariton. Sedel si h klavirju in zaigral, vsi smo prisluhnili. Vzel si v roke vijolino, v mehkobi se je tajalo srce. In ko so drugi obnemogli, si se zavzel za pevski zbor in ga vodil in uril do lepih uspehov. Kot predsednik Cecilijskega društva bogoslovcev si na sestankih neumorno predaval, vse hotenje Ti je šlo za tem, da bi vsi, ki smo Te obkrožali, vzljubili petje in glasbo. Prepričan si bil in si hotel tudi nas prepričati o dejstvu, da duhovnik, nevešč petja in glasbe, ni cel duhovnik, zlasti v današnjih dneh.

Dragi Avguštin! Če smo Ti sledili in bili pokorni Tvojemu velikemu hotenju, ne vemo. Morda vedo tisti, ki so vsaj v koralu dobili podlago pri Tebi in objeli lepoto te glasbe baš pri Tebi. Tistim, ki smo Te videli, da hiraš, da blede Tvoje lepo lice od naporov in truda, nam je bilo žal, da Te niso vsi razumeli. Nam je bilo žal — Ti pa se nisi strašil. Delal si in se trudil in — hiral.

In potem je šlo, kakor po načrtu. Nova maša, kaplanovanje v Preserju, jetika — smrt. Vse v niti treh letih. Niti zavedli se nismo, ko smo brali trpko vest, da si umrl. Nismo se zavedli, ker si odšel preje, predno si povedal zadnjo besedo in nam zapel in zaigral zadnjo pesem. Zadnja je bila »Vigred se povrne«, a to smo peli drugi, tisti, ki nam je bilo žal, tako neizmerno žal, da si odšel.

Dne 15. marca smo Te ob izkazani Ti vojaški časti in ob ogromni udeležbi ljudstva položili k počitku na ljubljanskem pokopališču. Zapeli smo Ti pesmi, ki si nas jih naučil Ti. Bila je zadnja izkazana hvaležnost Tebi.

Ne, naj bi ne bila zadnja! Molimo zanj, ki smo ga poznali!

Organistovske zadeve.

Dne 26. marca se je vršila pri pokojninskem zavodu za nameščence v Ljubljani konferenca radi ureditve organistovskega zavarovanja pri tem zavodu. Konference so se izmed povabljenih udeležili: zastopnik nameščencev, zastopnik »Podpornega društva organistov v Ljubljani«, dva zastopnika »Društva organistov in glasbenikov za Slovenijo« iz Štajerske in trije gospodje zastopniki pokojninskega zavoda.

Pri konferenci se je obravnavalo vprašanje, kako urediti plačevanje premij za zavarovane organiste. Nekateri župni uradi namreč izjavljajo, da

cerkve ne zmorejo poleg drugih stroškov še plačevanje precej visokih premij in so vsled tega pri pokojninskem zavodu zaostanki premij že za precejšnje vsote. Gospodje zastopniki pokojninskega zavoda so sami izjavili, da uvidijo, da je res marsikateri cerkvi to breme pretežko. Po daljšem razmotrivanju se je storil soglasni sklep, naj pokojninski zavod pošlje vsem okrajnim glavarstvom dopis s prošnjo, naj glavarstva prisilijo občine, da konkurenčnim potom uredijo to zadevo z prizadetimi župnimi uradi. Obenem pa naj se sporoči tudi župnim uradom, naj v zgornjem smislu skušajo to stvar urediti. Na ta način je upati, da bo ta stvar tako rešena, da bo organist še nadalje zavarovan in da bo, kadar obnemore, užival on ali njegova družina vsaj malo pokojnino, ki mu je pri tem zavodu zagotovljena.

15. maja ob treh popoldne se bo vršila redna odborova seja podpornega društva organistov v Ljubljani. Pri tej seji se bodo rešile prošnje za letošnjo škofijsko podporo.

Organizatorske službe. Služba organista in deloma tudi cerkvenika je razpisana pri župni in romarski cerkvi Sv. Antona v Štangi nad Litijo. Pogoji: 1. Izvežban ceciljanec, 2. oženjen in lepega vedenja, 3. več kmetovalec in veselje do poljedelstva.

Bivši organist v Tomišlju, Fr. Krafnar, je nastopil službo organista v Poljanah nad Škofjo Loko. — Absolvent orglarske šole Janez Bertonec je nastopil službo v Soteski na Dolenjskem. — Neki organist, sedaj brez službe, bi rad nastopil kakršnokoli organistovsko in cerkovniško službo. Naslov pove uprava Cerkenega Glasbenika.

Koncertna poročila.

I. Koncerti v Ljubljani. Dne 8. marca se je vršilo VI. mladinsko glasbeno predavanje pod naslovom »Glasba Srbov«. Spored sta izvajala operni pevec Nikola Cvejić, ki je zapel več srbskih samospevov, in mešani zbor Glasbene Maticе, ki je pod Kumrovim vodstvom podal dve Mokranjčevi rukoveti. Predavanje o srbski glasbi je imel zborovodja Srećko Kumar. — 9. marca je češki klavirski pedagog in virtuoz profesor Josip Jiránek, nekdanji Smetanov gojenec, priredil koncert Smetanovih klavirskih skladb. Izvajal je nad 20 značilnih, izvečine v češko romantiko segajočih komadov in žel za svojo tehnično solidno in gorko podano igro mnogo odobranja. — 16. marca se je vršil letošnji edini dr. Čerinov simfonični koncert, ki je na njem poleg tukajšnje vojaške godbe sodeloval tudi oddelek godbenikov mariborske. Dr. Čerin je na tem koncertu izvajal dosedaj nam neznanega romanskega skladatelja A. Scassole koncertno overture »Britanicus«, rektorja zagrebškega konservatorija Fr. Lhotke »Jugoslovenski Capriccio« in slavnega nemško-avstrijskega skladatelja dr. Antona Brucknerja 7. simfonijo v E-duru. V klasičnem slogu pisana in jako dobro instrumentirana Scassolova overture vsebinsko ni prinesla kaj posebno novega, se pa kot skladba od drugega dela dalje lepo razvija in sijajno izveni. Lhotkov Capriccio povsem odgovarja svojemu naslovu in nudi v izbrani instrumentaciji mnogo zanimive invencije deloma jugoslovanskega, nekoliko tudi češkega značaja. Glavna skladba koncerta je bila orjaško zgrajena Brucknerjeva 7. simfonija v štirih na dolgo razpletenih stavkih, polnih slovesnoresne, plemenitodostojanstvene, mnogokrat naravnost cerkvenosvečane vsebine. Občudovanja vredno je, kako se to silno delo tematično dosledno in kontrapunktično umetno razvija, raste in stopnjuje do največjih viškov in to stavek za stavkom, med njimi slavnoznani Adagio v C-molu, ki so v njem in istotako v četrtem, sklepnem stavku, porabljeni tudi štiri tube. Izvajanje zlasti simfonije je stalo dr. Čerina mnogo truda, ki pa sta ga popoln glasbeni uspeh in tudi razprodana unionska dvorana bogato poplačala. 15. marca je dr. Čerin izvajal Brucknerjevo simfonijo šolski mladini — žal le maloštevilni —, prof. dr. Mantuani

pa je imel o tej simfoniji predavanje. — 19. marca je »Akademska Orjuna« priredila slavnostno akademijo, ki so na njej z glasbenimi točkami sodelovali operni pevci Banovec, Cvejić in Thierry-Kavčnikova ter kons. profesorja Ravnik in Šlais. — 23. marca je bil koncert stolnega Cecilijinega društva v stolnici. O njem več na drugem mestu. — 29. marca se je vršil v prostorih šentjakobske »Prosvete« II. pevski večer mladinskega zbora šentjakobskega župnijskega Cecilijinega društva. Na sporedu je bilo deset svetnih in deset cerkvenih skladb. Večer je lepo uspel. — Orkestralno društvo Glasbene Matice je dalo 1. aprila mladinski, 2. aprila pa splošni simfonični

Slavnoznan in najbolj priljubljeni starejši slovenski cerkveni skladatelj

Gregor Rihar

rojen 1. marca 1796 v Polhovem Gradcu, umrl 21. julija 1863 kot stolni zakristan in organist v Ljubljani.

Riharjeva slika, ki jo prinašamo, je izvirna fotografija, posneta na dan njegove smrti. Po tej fotografiji je risal Fran Kurz pl. Goldenstein Riharjevo podobo v večjem merilu. Po njegovi risbi, ki se v malenkostih razlikuje od fotografije, so delani in na kamen tiskani razširjeni Riharjevi portreti. (Cerkveni glasbenik je dobil izvirno Riharjevo fotografijo od gospe Ivane Beg, roj. Prarotnik, za kar ji izrekamo najlepšo zahvalo.)

koncert in izvajalo pod vodstvom L. M. Škerjanca Händlov Concerto grosso op. 6, št. 6, Debussyjevo malo suito in Beethovnov 7. simfonijo v A-duru. Nastop mladega društva, ki je zbralo pod svoje okrilje že precejšnje število mlajših in starejših domačih glasbenikov, je bil v splošnem resnično razveseljiv in kaže, da bomo, če Bog da, v doglednem času vendarle prišli tudi v Ljubljani do lastnega domačega orkestra. Zelo točno, ubrano in plastično so izvajali Händla, ki je njegova tudi sicer vseskozi jasna, zdrava in plemenita glasba prav blagodejno vplivala na občinstvo. Jako lepi so bili kontrasti med solisti, podpiranimi od dveh pianistov in celotnim godalnim orkestrom. V celoti prav zadovoljivo in učinkovito se je glasil mojster barv in prevejane instrumentacije, Debussy. Tudi Beethovna niso slabo igrali. Kar je bilo v teh razmerah mogoče doseči, so vsekakor dosegli. Neki starejši ljubljanski glasbenik, ki se na klasično glasbo prav dobro razume, je izjavil, da je Beethoven v tej obliki popolnoma sprejemljiv. G. Škerjanc kakor tudi vsi igravci zaslužijo za svoje resno delo in dostojno podani koncert hvalo in priznanje. Treba le vztrajati in krepke volje, pa pojde naprej in vedno boljše. Edino, kar bi sedanjemu dirigentu Orkestralnega društva svetovali, bi bilo to, naj svoje dirigentske znake in gibe skuša spraviti v sklad z izročilom dosedanjih dobrih dirigentov. — 5. aprila se je vršilo VII. mladinsko glasbeno predavanje pod naslovom »Razvoj slovenske pesmi«. Spored je izvajal dr. Kozinov kvartet (Burja,

Kozina, Berlot, Kregelj) in učenci dr. Kozinove pevske šole. Peli so pesmi: 1. Slovenske ponarodele: Zvonikarjevo, Preljubo veselje, Otok bleški, Triglav, eno Vilharjevo, eno Riharjevo, eno Maškovo, dve Flajšmanovi, dve Ipavčevi, eno Hajdrihovo, dve Jenkovi, eno Foersterjevo in Kocijančičev Venec slovenskih narodnih pesmi. — Pri dobrodelnem koncertu na korist »Dečjega in materinskega doma kraljice Marije« v Ljubljani 6. aprila je sodeloval šolski orkester Glasbene Matice pod vodstvom prof. Karla Jeraja z več mladini primernimi skladbami, ki so povečini ugajale in je zlasti nenavadno veselje povzročila Haydnova Otroška simfonija za godalni orkester in razne instrumente. Operna pevka gdčna Rozumova je zapela Ostrčilovo balado »Osirotelo dete« in več čeških, oziroma slovaških narodnih. Gdčna prof. Švajgarjeva je zaigrala tri Sukove skladbe, Slovenski kvartet (Banovec, Pečenko, Završan in Zupan) se je imenitno postavil kot izklesana pevska enota; zapeli so šest zborov, med njimi Foersterjevega »Spaka« in Ravnikovo »Kam si šla, mladost ti moja?« — 8. aprila je Slovensko pevsko društvo Krakovo—Trnovo nastopilo prvič v koncertu in zapelo pod vodstvom g. Jos. Miheliča več starejših in novejših zborov. Zbora nisem slišal. Sodeloval je tudi operni pevec g. Banovec. — 21. aprila sta koncertirala jugoslovanska umetnika mlada brata Milan in Dušan Jovanović, prvi na goslih, drugi na klavirju. Odkar smo ju pred več leti v Ljubljani prvič slišali, sta že zelo napredovala in se razvila v izredna virtuoza, pa tudi muzikalno sta svoj izraz močno poglobila. Brezdvomno sta obadva bogonadarjena glasbenika in ni čuda, če spričo svojih izbornih umetniških zmožnosti uživata že zljaj po vsem svetu največji sloves. Izvajala sta dovršeno in naravnost blesteče bogat, zelo zanimiv spored najrazličnejših klasičnih in modernih skladb. V goselskih skladbah so bili zastopani: Glazunov, Palmgren, Elgar, Suk (2 skladbi), Corelli, Beethoven in Saint-Saëns. V klavirskih: Brahms, Cervantes, Pich-Mangiagalli, Scott, Debussy in Bridge. Vrhutega sta brata Jovanović radodarno dodajala ves večer še obilo drugih, res krasnih in nenavadnih komadov. Mene je koncem koncev veselilo tudi to, da sta izvajala skladbe skladateljev različnih narodnosti, tudi Angležev, Špancev itd. in so prišli k besedi tudi taki, ki po mnenju nekaterih nimajo pravice oglasiti se ali vsaj toliko ne, kakor drugi. In če je bila na sporedu tudi ta ali ona nekoliko lažja skladba, kaj za to! Lepe so bile vse.

II. Koncerti drugod. 14. marca je bil na Sušaku koncert pevskega društva »Jeka sa Jadrana«. Izvajali so zборе Muhviča, Gotovca, Premrla, Dobroniča, Žganca, Krstiča in Lhotke. Premrlovi skladbi sta bili mešana zbora »Pojte, pojte, drobne ptice« in »Medved z medom« (obe izišli v I. zvezku Zbirke zborov, ki jih je lani izdal v. Zagrebu Savez hrv. pevskih društev). — 19. marca je cerkveni pevski zbor cerkve sv. Marka v Zagrebu priredil cerkven koncert in izvajal Bachove skladbe. Koncert je vodil prof. Fr. Dugan. — Pevsko društvo »Tomislav« v Varaždinu je priredilo 24. marca vokalno pevsko produkcijo in izvajalo pesmi skladateljev: Lajovca, Kogoja, Odaka, Manojloviča, Žganca, Dobroniča in Stolcerja. Koncert je vodil dr. Ernest Krajanski. — 25. marca je bil pevski koncert v Radečah pri Zidanem mostu. — V Mariboru so se vršili kmalu zapored trije koncerti: 28. marca intimni koncert vokalnih in instrumentalnih skladb pri nas primeroma še malo poznanega mladega slovenskega skladatelja Slavka Osterca; izvajali so njegove klavirske skladbe, samospeve, godalni kvartet in simfonične skladbe. Osterc je zelo nadarjen skladatelj in zlasti orkestralne stvari dobro pogodi. Ubira precej moderno pot. 4. aprila je bil koncert glasbenega društva »Drava«; 5. aprila šolski koncert Glasbene Matice. — Isti dan se je vršil cerkven koncert v Celju. Sodelovali so: pevski zbor prosvetnega društva pod vodstvom g. A. Miheliča, celjski godalni kvartet in godalni orkester Glasbene Matice pod vodstvom g. ravnatelja K. Sancina. Pevske točke so bile: Gallusov »Glejte, kako umira pravičnik«, Travnov »Sv. križ«, Bortnjanskega »Nyne sily« in Pavčičev »Veliki petek«. Godalni orkester je igral Griega in Suka, godalni kvartet Glazunova in Debussyja; sklepna točka je bila Foersterjev »Ave Marija« iz »Gorenjskega slavčka« za zbor in orkester. — 19. aprila je priredil pevski zbor Prosvetnega

društva v Rajhenburgu pevski koncert. — V Parizu se je vršil 4. aprila francosko-slovanski koncert v korist francoskih in slovanskih dijakov. Sodelovali so francoski, ruski, češki, poljski, bolgarski in dva srbska umetnika, Dušan in Milan Jovanović. — Na Reki se je vršil 20. aprila cerkven koncert, ki ga je priredil rimski moški in deški pevski zbor »Societa polifonica Romana«. Izvajali so izključno vokalne skladbe 15. in 16. stoletja. Uspeh je bil velikanski. St. Premrl.

Dopisi.

Ljubljana, Cerkev Marije Pomočnice v Križankah. V letu 1924 smo v tej cerkvi izvajali o velikih praznikih sledeče skladbe: O veliki noči Brosigovo mašo v H, gradual in sekvenco Griesbacherjevo, ofertorij Gruberjev, po maši dr. Kimovčeva antifono »Raduj se Kraljica nebeška«. O patrociniju (25. maja) zopet Brosigovo mašo v H, gradual Foersterjev, za ofertorij Brosigov Ave Maria. O binkošti Gruberjevo Missa Mater Dolorosa, gradual in sekvenco Griesbacherjevo in Foersterjev Veni S. Spiritus. O vnebovzetju M. B. Řihovskega Missa Loretto, gradual Griesbacherjev, za ofertorij Dom Poithiera Salve Mater. Za vse Svete Gollerjevo mašo v čast vsem svetnikom, gradual Griesbacherjev in Foersterjev ofertorij. Na dan sv. Elizabete, 19. novembra, o priliki celodnevnega češčenja sv. R. T. Gollarjevo Missa cantata, gradual Griesbacherjev, za ofertorij Freyjev Adorate. O božiču Brosigovo mašo v H, Foersterjev gradual, Haydnov ofertorij, po maši Sattnerjevo »Noč božična«.

Ana Lavrič, organistinja.

Anton Lavrič, dirigent.

Ljubljana, Cerkev sv. Jožefa. V tej cerkvi je več latinskih maš kot v Križankah. Tekom leta 1924. so prišle na vrsto o večjih praznikih sledeče skladbe: Ob novem letu Wagnerjeva maša »Jubilate«, Griesbacherjev gradual, za ofertorij Müllerjev »O Deus«. Za sv. Tri kralje Kempterjeva maša v D, gradual Griesbacherjev, za ofertorij Foersterjev Crudelis Herodes. Na praznik sv. Jožefa Brosigova maša v H, Griesbacherjev gradual, Gruberjev ofertorij; po maši Premrlova pesem o sv. Jožefu v Es. O veliki noči Brosigova maša v H, Griesbacherjev gradual in sekvenca, Gruberjev ofertorij; po maši dr. Kimovčeva »Raduj se, Kraljica nebeška«. Na varstvo sv. Jožefa Sattnerjeva »Seraphica«, Griesbacherjev gradual, za ofertorij Gruberjev »Confitebuntur«. O binkošti Sattnerjeva maša, Griesbacherjev gradual in sekvenca, po ofertoriju Foersterjev Veni S. Spiritus. Za praznik Srca Jezusovega Griesbacherjeva Missa Stella maris in gradual ter Mittererjev ofertorij. O vnebovzetju M. B. Řihovskega Missa Loretto, Griesbacherjev gradual, za ofertorij Dom Poithiera proza Salve Mater. O vseh Svetih Brosigova maša v H, Griesbacherjev gradual in Foersterjev ofertorij. O Brezmadežnem Spočetju M. B. Griesbacherjeva Missa Stella maris, Griesbacherjev gradual, za ofertorij Nedvedov Ave Maria. O božiču Gruberjeva Missa solemnis, Griesbacherjev gradual, za ofertorij Chlondovskega motet »Hac nocte«; po maši Sattnerjeva »Noč božična«.

Ana Lavrič, organistinja.

Anton Lavrič, dirigent.

Mekronog. Mogoče bo kdo mislil, da je cerkveno petje pri nas že zaspalo, ker ni bilo že izpred vojske nobenega poročila v C. Gl. Pa ni res tako! Sicer se je vojska poznala tudi pri našem pevskem zboru, ali uničila ga ni. Po vojski je pa zbor nanovo zaživel, posebno ko so se vrnili domov moški, že izurjeni pevci. Sedaj je zbor prav dober. V zadnjem času smo pritegnili zraven še nekaj več moških, tako, da šteje zdaj zbor 32 glasov: 12 sopranov, 8 altov, 6 tenorjev in 6 basov, ki so povečini že vsi precej izvežbani. Zato se spravimo tudi na težje stvari. Latinskih maš ima zbor naštudiranih deset. Za Marijino Spočetje leta 1924. smo peli Kempterjevo v D, ki pa, mimogrede povedano, ni tako zanič, kot je razvpita. Seveda jo je treba primerno podati. Za božič smo naštudirali Griesbacherjevo Stella maris, ki je precej trd oreh,

pa je zbor, hvala Bogu, srečno objadral vse pečine. Zdaj se pa učimo za veliko noč Sattnerjevo Seraphico (za darovanje bomo vzeli Wagnerjev Jubilate Deo). Slovenskih pesmi pa skoraj ni mogoče naštet, ker jih pojejo iz starejših, pa tudi iz najnovejših zbirk; veliko pa tudi iz raznih rokopisov. Omenim naj, da sem slišal nekaj prav lepih božičnih, ki jih nisem še nikjer drugje slišal. Mogoče bi bilo dobro, če bi jih prinesel ob priliki C. Gl., primerno harmonizirane seveda (ako niso že kje drugje natisnjene, ne da bi bilo podpisanemu znano). Škoda bi jih bilo, da bi se izgubile, ker so res polne pristnega božičnega duha.

Za note imamo posebno omaro, kjer vlada vzoren red. To je zasluga organistinje, gdčne Alojzije Lavričeve, ki je polna vneme za lepo cerkveno petje in sprejemljiva za vsak dober nasvet. Orgla že petnajsto leto. Marsikatero krizo v pevskem zboru je že srečno rešila, posebno med vojsko, ko je nedostajalo pevskih moči. Vedno je tudi skrbela za dober pevski naraščaj. Po predpisih vodi tudi točen zapisnik o pesmih, ki jih je zbor pel. Velika moralna in gmotna opora zboru je g. župnik, ki da rad na razpolago sredstva, da se repertorij sproti izpopolnjuje z nanovo izišlimi zbirkami.

Omenim naj še orgle, ki so zadnje Goršičevo delo, pa obenem njegovo prvo pnevmatično, postavljene leta 1898. Intonacija je izborna. Imajo sicer samo 13 pojočih registrov, pa pleno čudovito lepo napolni precej prostorno cerkev. Ker so zadnje Goršičevo delo, zato niso pobrali med vojsko principala. Letos junija ali julija jih mislimo dati izprazniti in uglasiti. Da pokrijemo stroške, nameravamo prirediti cerkven koncert, na katerega se bomo začeli pripravljati po veliki noči.

H koncu moram še pohvaliti pevce, da res točno prihajajo k vajam in pa tudi z veseljem. Dobro je pri nas to, da so vasi večinoma blizu farne cerkve, tako, da imajo najoddaljenejši pevci kvečjemu po pol ure do trga.

M. Tome, kaplan.

Metlika. Ne bom opisoval na dolgo in široko vsega in vseh okoliščin v našem mestu, samo nekaj suhih dejstev naj navedem. Imam tu takorekoč trojno petje in tamburaše. Prvo, kar sem bil začel, je zborček šolskih otrok. Ako bo kdaj prilika, bom o tem obširneje poročal. Bilo je v začetku nekaj težav, sedaj jih ni več. Zelo hvaležno je poučevati šolsko mladino. Imam otroke od 4. do 8. razreda, deklice in dečke. Vaje imamo trikrat tedensko od 4. do 5. Pojemo vsako nedeljo pri osmi maši ter pri šolskih mašah in slovesnostih. Priredili smo pa tudi 1. marca prvi koncert, ki je prav dobro uspel in smo ga 22. marca ponovili. Pojemo eno-, dvo- in triglasno. Pesmarice rabimo Premrlovo cerkveno, Kumarjeve »Otroške pesmi«, Hribarjeve in kako mojo. Ljudstvu otroško petje zelo ugaja.

Kmalu nato sem zbral fante in dekleta iz okolice, same začetnike, in začel ž njimi po enkrat na teden vaditi društveno petje. V začetku je vsakdo z glavo zmigaval in sam sem bil že skoro izgubil korajžo, sedaj pa je že precejšen napredek. Nastopili smo trikrat pri društvenih prireditvah, pa je zelo zadovoljivo uspelo to petje. Seveda sem jemal same preproste pesmi iz različnih pesmaric.

Iz mesta samega se je sestavil moški zbor, ki je že nastopal in so vmes tudi res dobri pevci. Javno smo nastopili dvakrat s spevoigro »Kovačev študent«, tremi moškimi zbori in dvema solospjevoma. Vaje imamo dvakrat na teden, pesmi pa jemljemo iz pesmaric Glasbene Matice.

Tamburaši! To, to. Dela da silno mnogo in trud se poplača komaj po dolgem času. Da je mogoče dobiti vsak dan fante k vaji, bi že še bilo, a to je izključeno. Po enkrat na teden prihajajo. Doslej smo nastopili dvakrat. Samo da vidim pri njih dobro voljo, pa sem vesel.¹

Vinko Lovšin.

¹ Kaj pa cerkveno petje v Metliki? Ali bi nam ne hoteli tudi o tem nekoliko poročati? Prosimo! — Uredništvo.

Oglasnik za cerkveno in svetno glasbo.

Stanko Premrl: a) 10 mašnih pesmi za mešani zbor, deloma z orglami (2. zbirka). V Ljubljani 1925. Samozaložba. b) *Miserere* za 4 glasni moški zbor, Ljubljana 1925. Samozaložba.

Pričujoče skladbe, ki mi jih je uredništvo »Cerkvenega glasbenika« v oceno doposlalo, sem prav toplo pozdravil. Razume se samo ob sebi, da umetnik kot je g. Premrl, ne bo iz rok dal polovičarskega dela, a te mašne pesmi štejem med njegove najboljše skladbe. Dasi so homofonne in zato v gotovem smislu preproste, dičijo jih velike prednosti. Invencija je krepka in ni navadna; posebno mi ugaja polet Premrlove melodije — vedno najde kak domislek — ta melodija ostane zanimiva in lepa tudi če ji odvezamemo harmonično oporo. Slog je enoten, jasen in modern. Pesmi se tudi odlikujejo po polnih, izrazitih in izvirnih harmonijah, na katere se pa uho kmalu privadi. Kromatika je primeroma redka, a dobro premišljena in se nikdar ne vsiljuje. Malo trpki se mi zde harmonični postopi v štev. 4 (11 do 14 takt) in v štev. 6 (tretji sistem), a tudi tu ni nikakih težkoč, tako da bodo tem pesmim kos tudi šibkejši zbori. Da ima Premrl vseskoz spretno in veščo roko, pa tudi izboren okus, priča vsaka stran njegovih skladb. Če označim najlepše tvorbe med pričujočimi desetimi pesmimi, so to številke 2. (Pred Bogom), 5. in 7. (Pred tabo na kolenih) in 9. (Tebe molit); lepe in hvaležne so pa vse po vrsti. Kar sem pisal o mašnih pesmih, velja tudi o moškem zboru »Miserere«; je lahka, jako rabna kompozicija, ki se sama priporoča. Zdi se mi, da se bodo te naj-novejše, učinkovite skladbe našega neutrudljivega, izbornega glasbenika prav kmalu razširile po naših korih; saj v naši cerkveno-glasbeni literaturi nimamo preveč hvaležnih in lepih pesmi novejšega sloga. Zato te Premrlove prav toplo priporočam. Pri tej priliki se mi zdi umestno povabiti tudi slovenske pesnike krščanskega mišljenja, naj nas skladatelje razvesele z različnimi novimi cerkvenimi besedili. Sedaj smo čestokrat primorani vglasbiti besedila, ki so se že deset-, dvajset- in še večkrat rabila v ta namen. Veselilo bi me, da bi ta poziv ne bil zastoj in brez uspeha.

Emil Hochreiter.

Emil Hochreiter: *Lauda Sion*. Op. 100. — Naša cerkvena glasba kaže produktivno silo, ki bi se je njena sestra, posvetna glasba, lahko veselila, ako bi je bila deležna. Predseboj imamo novo zbirko 36 evharističnih pesmi za solo, mešani zbor in orgle. Ni mogoče, da bi se spuščali v podrobnosti, ker je zbirka preobsežna. Svetujemo le: sežite po nji in pogledjte sami! Našli boste v njej že dobre znanke, pa tudi marsikatero novo prijateljstvo boste sklenili. Iz pesmi diha vneta pobožnost, ki bo gotovo našla topel odmev v srcih, če bodo pesmi občuteno in količkaj skrbno izvajane. Skladatelj prijetno menjava samostojno nastopajoče glasove z zbori in orglami. Ker smo navajeni tudi pri a capella zborih spremljanja orgel, je prav, da je tu orgelski part že izdelan; odpomoreno je na ta način marsikaterim neokusnim pogreškom, ki se vrše pri spremljanju a capella zborov. Ti izgube baš v tem svojo pravo naravo. Truditi bi se morali, da s časom koj zapojemo brez orgel, če je skladba tako pisana. Zatorej priporočamo, da se kori pri izvajanju teh Hochreiterjevih pesmi strogo drže predpisa orgel in pojo brez spremljanja, kjer to skladatelj želi. Zbirka obstoja iz štirih zvezkov in jo prodaja Jugoslovanska knjigarna. Cena vsakemu zvezku 21 Din. Prepričani smo, da bo našla široko pot do naših cerkvenih zborov.

H. Svetel.

M. Bajuk: *Slovenske narodne pesmi*. Pomnožena izdaja. Založila Nova založba. G. Bajuk je iz prejšnjih dveh zvezkov, katera sta posla, izbral najlepše pesmi ter izdal nov broširan zvezek, ki obsega 51 mešanih, ženskih in moških zborov. Zbirka je prav pripravna, moderno tiskana in jo zelo priporočamo pevskim zborom za razne izlete, posebno pa podeželskim zborom. Dobi se pri Novi založbi.

F. Marolt.

David Doktorič: *Sedem Marijinih pesmi za mešani zbor*. V Gorici 1925. Objavo je dovolil knezonadškofijski ordinariat v Gorici. V prodaji pri Katoliški knjigarni v Gorici. Cena 5 lir. — V celoti razveseljava zbirka podaja marsikaj lepega in svežega, dasi ne vsega enako dobrega. Doktoriča poznamo že dalj časa kot nadarejega

glasbenika; tudi v tej zbirki kaže precejšen skladateljski razmah in težnjo po novejšem, globljem izrazu. To opažamo najbolj pri številkah 4 do 7, deloma tudi prej. Najšibkejša je prva pesem, ki tudi harmonično ni povsem neoporečna (10. takt!). Druga je zložena na ljubeč naroden motiv in ima prav učinkovit sklep. Tretja je srednje vrednosti; najprej enoglasna z orglami, potem štiriglasno vokalna. Enoglasni napev je na koncu odločno previsok; alti in basi tega ne zmorejo (fis!); pojo naj ta dva takta v nižji oktavi. Najbolj pogodnim pesmim prištevam — kakor že rečeno — številko 4 do 7. Od teh je četrta plemenito umerjena, klasična, peta prav prijazna, temu ali onemu se bo morda zdela parkrat malce preveč navita (5. takt in sklep), šesta je v hitrem, pa doslednem prelivanju harmonij in barv najbolj moderna, bo tudi pri dobrem, čvrstem prednašanju napravila brezdvomno ugoden vtis, vendar bi v srednjem stavku (za soprane in alte) želel v orglah na par mestih kake primerne harmonične dopolnitve; sedma je veličastna, radosti prekipevajoča, dasi izvečine s preprostimi sredstvi zložena pesem. Zbirka zasluži priporočilo. St. Premrl.

Sattner-Hochreiter: **Planike**. Marijine pesmi za mešani zbor. — Ta zbirka je izšla v II. izdaji. Cena partituri 20 Din. Dobiva se v frančiškanskem samostanu v Ljubljani.

Naši glasbeni listi.

Pevec 1925, 3—4 ima sledečo vsebino: Premrl: Dr. Josip Čerin (konec); Heri Svetel: Pevec in razvoj zborovske glasbe; M. Bajuk: Narodna pesem v sekiricah; Vinko Vodopivec: Nekaj o tamburicah; Jakob Aljaž: Pevski spomini; Naši zbori: Iz Rajhenburga, Mokronoga, Kranja, Mozirja, Tržiča in Ljubljane (semenišče); Vestnik Pevske zveze; Nove skladbe: Adamičeve, Premrove, Jerebove; Iz glasbenih listov; Kronika. — Glasbena priloga prinaša Vinko Vodopivčev mešani zbor »Noč na Adriji« in P. H. Sattnerjev mešani zbor »K polnočnici«.

Zbori 1925, 3 prinašajo Stanko Premrljev čvrsti moški zbor »Naše gore« in Emil Adamičev mešani zbor »Kaj ti je, Mojca?«. Ta skladba je izšla svojčas v »Pevcu« (1) pod naslovom »Tožba« v D-duru; sedaj v »Zborih« je preložena en ton nižje, v C-dur, kar je vsekakor boljše. — 4. številka prinaša Janko Ravnikov jako modern, glasbeno kar drzen in neugnan zbor »Kam si šla?« in Stanko Premrljev preprost in hvaležen mešani zbor »Polžek«.

Jugoslovanski Muzičar 1925, 3 se v kulturnem pregledu spominja 25 letnice umetniškega delovanja dirigenta in skladatelja Josipa Hatzeja, delujočega v Splitu, rodnom Slovenca; 25 letnice umetniškega delovanja prof. Franja Matejovskega, zaslužnega glasbenika, bivšega opernega in sedaj stolnega kapelnika v Sarajevu. Dalje poroča list o naših glasbenih listih, o koledarju Jug. Muzičara 1925, o glasbenem življenju v Mariboru in Osijeku. Vj. Lončar nadaljuje spis o najnovejših glasbenih delih, V. Huml poroča o Voldanovi violinski šoli. Par dopisov iz Ljubljane. Med raznimi vestmi izvemo, da je dr. Josip Čerin priredil nov jugoslovanski potpuri »Lepa Mara« za orkester. — 4. številka prinaša največ dopise glasbeno-organizatoričnega značaja.

Razne vesti.

Društvo učiteljev glasbe v Ljubljani je bilo ustanovljeno dne 14. marca. Izvoljen je bil sledeči odbor: Prof. M. Bajuk, predsednik; Srečko Kumar, podpredsednik; Adolf Gröbming, tajnik; Marija Schweigerjeva, namestnica; Jože Vedral, blagajnik; Jože Brnobič, namestnik. Namen društva je a) pospeševanje glasbenega pouka v Sloveniji in b) medsebojna podpora članov v vseh stanovskih zadevah. Član more postati vsakdo, ki poučuje glasbo na meščanskih, srednjih, glasbenih šolah in učiteljskih v Sloveniji.

Člane sprejema odbor. Članarina znaša zaenkrat mesečno 5 Din. Društvo bo prirejalo za člane redne sestanke, najmanj mesečne, pri katerih bo razgovor o vseh tekočih zadevah.

Slovenski pisatelj in skladatelj g. Janko Leban, šolski voditelj v pokoju, je obhajal 21. aprila 70letnico rojstva in 55letnico slovstvenega delovanja. G. jubilar je bil odlikovan z redom Sv. Save V. r. G. Leban živi sedaj v Kandiji pri Novem mestu. K njegovima jubilejema in odlikovanju mu naj-iskreneje čestitamo!

Skladatelj Emil Adamič je zložil novo večje delo: Suito za godalni orkester »Ljubljanski akvareli«. Skladba ima 6 delov-slik, ki opevajo Ljubljano in imajo sledeče naslove: 1. Jutro na Rožniku, 2. Pri Tivolskem ribniku, 3. V cerkvi sv. Florijana, 4. Na gradu, 5. Pri sv. Krištofu in 6. V Zvezdi. Suita je posvečena Orkestralnemu društvu Glasbene Matice v Ljubljani, ki jo bo izvajalo na svojem prihodnjem koncertu.

Na III. telovadni akademiji Jugoslovanske orlovske zveze, ki se je vršila 8. marca v unionski dvorani v Ljubljani, je orkester na pihala izvajal tri nove slovenske skladbe: St. Premrlovo Fanfaro, dr. Fr. Kimovčeve Proste vaje članov za leto 1925. in Proste vaje članic za leto 1925. ter Ant. Dolinarjevo Jugoslovansko legendo. Skladbe so dosegle lep uspeh.

Bolgarski skladatelj V. Božinov je 20. marca predaval na konservatoriju Glasbene Matice v Ljubljani o osnovni harmoniji na kromatičnih akordih.

V Florenci so 18. aprila izvajali v cerkvi Santa Croce Perosijev oratorij »Poslednja sodba«. (Glej dr. A. Resov članek v »Slovincu« dne 23. aprila 1925.) 25. aprila pa ravnotam Perosijevo najnovejše delo V. psalm.

Slovenskega biografskega leksikona 1. zvezek je izšel. Uredil ga je Izidor Cankar s sodelovanjem Joža Glonarja, Franca Kidriča in Janka Šlebingerja. Piscev leksikona je še več drugih. Leksikon je založila Zadržna gospodarska banka v Ljubljani. V subskripciji stane celo delo, ki bo obsegalo 6 zvezkov, 500 Din, posamezni zvezki à 90 Din. V navadni prodaji stane zvezek 100 Din.

Glasbeno zrnje.

»Nikar ne mislite, da je sramotno dobro enoglasno petje; slabo večglasno je gotovo manj hvalevredno.« (Fran Mlinar-Cigale v »C. Gl.« 1919, str. 71.)

Darovi.

Za klavir v ljubljanski orglarski šoli so dalje prispevali: g. Jože Jagodic, škof. tajnik, Ljubljana, Din 15; gdčna Antonija Kordiš, Loški potok, Din 100; g. Ignacij Zganjar, župnik, Sv. Gora pri Litiji, Din 20; »Jugoslovanski Muzičar« (list), Zagreb, Din 50. Skupaj Din 185. — Najlepša zahvala vsem! Ker imamo na klavirju še nekaj tisoč dinarjev dolga, prosimo še nadaljnjih prispevkov. Ravnateljstvo orglarske šole.

Današnji številki je priložena glasbena priloga s sledečimi skladbami: Večerni zvon, zložil dr. Franc Kimovec in V varstvu Brezmadežne, zložil Alojzij Mav. Posamezni izvodi po poldrug dinar.

Odgovorni urednik lista in glasbene priloge **Stanko Premrl**.
Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.